

O singură Biblie, mai multe teologii

Despre iudaism, trinitarianism și Nașterea divină a lui Isus

Introducere: Filosofia și interpretarea Scripturilor – cum am ajuns aici?

Biblia este un text sacru pentru milioane de oameni, dar, surprinzător, interpretările sale au dat naștere unor teologii radical diferite. Iudaismul, trinitarianismul și perspectiva unică asupra nașterii divine a lui Isus, propusă aici, se bazează pe același text, dar fiecare oferă o viziune distinctă asupra relației dintre Dumnezeu și umanitate. Deși Scripturile iudaice au fost scrise cu mult înainte ca filosofia să devină o forță dominantă, interpretările ulterioare ale acestora au fost influențate de idei filosofice care au impus separarea dintre divin și uman, o separare care nu există în textul original. În schimb, perspectiva asupra nașterii divine a lui Isus, așa cum o prezint, se bazează exclusiv pe cuvintele Scripturii, fără adaosuri filosofice.

Iudaismul: o interpretare influențată de filosofie

Iudaismul se bazează pe Scripturi scrise cu mult înainte ca filosofia să devină o influență majoră, dar interpretarea acestor texte a fost afectată de idei filosofice apărute ulterior, în special după secolul al III-lea î.Hr. Un exemplu clar este modul în care evreii au interpretat Deuteronom 6:4: „Ascultă, Israele: Domnul, Dumnezeul nostru, este singurul Domn.” Această afirmație nu sugerează o separare ontologică rigidă între Dumnezeu și om, dar filosofia greacă, care punea accent pe distincția dintre esențele divine și cele umane, a modelat ulterior înțelegerea evreilor.

Când Isus a fost acuzat de hulă, evreii au aplicat această gândire filosofică, susținând că El își revendică o esență divină, un concept străin Scripturilor. Isus nu a pretins niciodată că are „esența” lui Dumnezeu, ci a subliniat că a primit autoritate și porunci de la Dumnezeu: „Eu nu pot face nimic de la Mine Însumi; după cum aud, judec” (Ioan 5:30). Reacția Sinedriului a fost de a respinge această perspectivă simplă, folosind ideea filosofică de separare a esențelor pentru a-L condamna pe Isus.

Trinitarianismul: o teologie modelată de gândirea filosofică

Trinitarianismul a apărut în contextul influenței filosofiei grecești asupra creștinismului timpuriu. Doctrina Trinității susține că Isus este atât pe deplin Dumnezeu, cât și pe deplin om, combinând două naturi distincte într-o singură persoană. Această teologie a fost formulată într-un efort de a reconcilia textele Scripturii cu ideile filosofice dominante, cum ar fi noțiunile de substanță și esență, care erau folosite pentru a explica natura divină. Trinitarienii au încercat să rezolve aparenta contradicție dintre divinitatea și umanitatea lui Isus, dar în acest proces, au introdus un strat de complexitate filosofică care complică mesajul simplu al Scripturilor.

Problema centrală a Trinității este că, deși susține unirea divinului cu umanul, păstrează în esență ideea filosofică de separare. Isus, în trinitarianism, devine un „recipient” cu două naturi care nu se pot amesteca, păstrând aceeași barieră filosofică care a influențat interpretarea evreilor. Această doctrină nu doar complică înțelegerea relației dintre Tată și Fiu, dar transformă și conceptul de „naștere” într-un proces etern și metaforic, fără o bază concretă în evenimentele descrise în Scripturi.

Nașterea divină: o revenire la simplitatea Scripturilor

Perspectiva unică asupra nașterii divine a lui Isus propusă aici este o întoarcere la Scripturi, fără adăugiri filosofice. Isus nu a fost „preexistent” ca divin înainte de nașterea Sa, ci s-a născut printr-o minune care a pregătit trupul pentru cel ce urma să devină Fiul lui Dumnezeu. Această naștere miraculoasă nu i-a conferit însă automat statutul de Fiu; Isus a devenit Fiul lui Dumnezeu la botez, când Duhul Sfânt a adus o transformare spirituală profundă, descrisă ca o „naștere din nou” din apă și din Duh.

La botez, Isus a fost „născut” în mod unic, un moment mult mai semnificativ decât o simplă ungere. Este un act de investire și o declarație publică din partea lui Dumnezeu: „Acesta este Fiul Meu preaiubit, în care Îmi găsesc plăcerea” (Matei 3:17). Aceasta a fost o naștere reală prin Duhul, un eveniment spiritual care a marcat începutul identității lui Isus ca Fiul lui Dumnezeu. Spre deosebire de un prunc care nu conștientizează mediul său la naștere, Isus la botez experimentează activ o schimbare de identitate, fiind conștient de chemarea și misiunea Sa.

Influența filosofiei asupra interpretărilor religioase

Este important de subliniat că filosofia nu doar că a influențat modul în care sunt înțelese Scripturile, dar a și schimbat fundamental modul în care evreii și creștinii și-au structurat gândirea religioasă. Filosofia greacă, prin ideile lui Platon și Aristotel, a adus în prim-plan conceptul de „esență” ca fundament al realității, punând accent pe ceea ce lucrurile „sunt” în sine, mai degrabă decât pe relațiile dintre ele. Acest mod de gândire a modelat ulterior și teologiile iudaice și creștine, transformând relațiile biblice simple într-o chestiune de ontologie și esențe.

De exemplu, ideea că Dumnezeu și omul trebuie să rămână separați ontologic a fost preluată și accentuată de gândirea rabinică târzie, care a ajuns să interpreteze legile și poruncile Scripturilor nu doar ca ghiduri de viață, ci ca bariere între sacru și profan, între Creator și creație. Aceste concepte, deși străine Scripturilor originale, au ajuns să fie integrate în teologia iudaică și ulterior în diverse interpretări creștine, complicând relația directă și personală pe care Dumnezeu o inițiază în Biblie cu oamenii.

Contrastele dintre Scripturi și filosofie

Unul dintre contrastele majore între viziunea Scripturilor și cea filosofică este legat de modul în care sunt definite relațiile și legămintele. Scripturile pun accentul pe relații dinamice și pe angajamente personale, cum ar fi legămintele dintre Dumnezeu și poporul Său, sau dintre Dumnezeu și indivizi precum Avraam, Moise și David. Aceste legăminte nu necesită o esență comună între Dumnezeu și oameni, ci sunt bazate pe ascultare, credincioșie și o comunicare directă a voinței divine.

Filosofia, în schimb, a impus o viziune statică, în care relațiile sunt secundare față de esențe. Ideea că doar cei cu o „esență divină” pot avea o relație apropiată cu Dumnezeu a condus la o teologie rigidă, unde unitatea nu mai este definită prin scop comun sau prin legământ, ci printr-o imposibilă egalitate de esență. Aceasta explică de ce atât iudaismul cât și trinitarianismul au întâmpinat dificultăți în a explica identitatea lui Isus în mod coerent cu Scripturile.

Isus și respingerea filosofiei

Isus a confruntat direct aceste influențe filosofice, nu doar prin cuvintele Sale, ci și prin modul în care a trăit și a învățat. El a arătat că nu „esența” divină îl face să fie Fiul lui Dumnezeu, ci relația de ascultare și legământ cu Tatăl. În numeroase ocazii, Isus a spus că nu face nimic de la Sine, ci doar ceea ce i-a poruncit Dumnezeu: „Tatăl care M-a trimis, El Însuși Mi-a dat poruncă ce să spun și ce

să vorbesc” (Ioan 12:49). Acest accent pus pe relația directă cu Dumnezeu și pe ascultarea față de voința Lui este un refuz clar al oricărei idei filosofice despre o separare esențială.

Când Isus spune „Eu și Tatăl una suntem”, El nu vorbește despre o identitate de esență, ci despre o unitate în acțiune și scop, ceea ce se extinde și la ucenici, care sunt chemați să fie „una” cu Isus și cu Tatăl în același mod. Aceasta este o invitație la legământ și la comuniune, nu la o egalitate metafizică. Pentru Isus, a fi Fiul lui Dumnezeu nu este o chestiune de natură divină intrinsecă, ci de alegere și chemare divină confirmată prin Duhul Sfânt.

Relevanța nașterii divine în contextul creștinismului timpuriu

În primele secole ale creștinismului, discuțiile despre natura lui Isus au fost adesea polarizate între influențele filosofice și o întoarcere la simplitatea Scripturilor. Așa-numitele „erezii” care nu se conformau trinitarianismului oficial au fost, de multe ori, încercări de a păstra puritatea mesajului scripturistic, fără adăugiri filosofice. Adoptionismul, de exemplu, a susținut că Isus a fost ales și „adoptat” de Dumnezeu ca Fiul Său la botez, și nu că a avut o existență divină eternă, separată.

Această interpretare, deși controversată, subliniază ideea că Isus a devenit Fiul lui Dumnezeu nu prin nașterea Sa fizică, ci prin legământul intrat cu Dumnezeu la botez, unde a primit ungera Duhului și misiunea Sa divină. Acest punct de vedere rămâne fidel cuvintelor Scripturii și subliniază importanța legământului și relației asupra esenței.

Legământul ca fundament al relației divine

În Vechiul Testament, legământul este esențial pentru relația dintre Dumnezeu și poporul Său. Legământul lui Avraam, legământul de pe Muntele Sinai, și legământul davidic sunt toate bazate pe promisiuni și ascultare, nu pe o esență comună. Acest model este continuat și împlinit în Isus, care intră într-un legământ nou și unic la botez, devenind Fiul lui Dumnezeu prin ascultare și credincioșie, nu prin vreo esență divină preexistentă. Aceasta este o reafirmare a modului în care Scripturile prezintă întotdeauna relațiile dintre Dumnezeu și cei aleși: bazate pe legământ, nu pe esență.

Concluzie: Filosofia versus revelația Scripturii

Iudaismul și trinitarianismul reflectă influența filosofiei, care impune o separare absolută între Dumnezeu și umanitate. În contrast, Isus nu a susținut nicio formă de separare bazată pe esență, ci a prezentat o relație bazată pe autoritate și poruncă divine. Nașterea Sa ca Fiul lui Dumnezeu nu s-a întâmplat la nașterea din Fecioară, ci la botez, printr-o naștere spirituală adusă de Duhul Sfânt. Această perspectivă nu este influențată de filosofie, ci rămâne fidelă Scripturilor și adevărului simplu revelat în cuvintele lui Isus.

Astfel, adevărul Scripturii nu se află în discuțiile despre esențe, ci în dinamica relațiilor și legămintelor, oferind o viziune clară și accesibilă despre cum Dumnezeu poate ridica un om la o poziție unică prin Duhul Său, fără constrângerile filosofice de separare și esență.